

Maryam Arbasi – Joó Emese:

Konferencia előadás

VII. Országos Múzeumpedagógiai Konferencia,
Szabadtéri Néprajzi Múzeum, Szentendre, 2015. november 6.

2014-ben 120 középiskolás fiatal kezdte a Néprajzi Múzeumban felemelő közösségi szolgálatait. Közreműködtek két tanulmányi kiállításban, rendszeres tartottak tárlatvezetéseket saját korosztályuknak, és a mai napig részt vesznek a detektív történetek izgalmához hasonló látogatókövetéses kutatásokban is.

Az elmúlt másfél évben közel 50 fiatal teljesítette túl a kötelező 50 órát, és vált elkötelezett diák múzeumi szakértőnkké. A beavatás, képzés, szervezés folyamatosan nagy erőket igényel, nemkülönben a megfelelő kapcsolattartás, vagy éppen azok a mélyfúrások, beszélgetések, egymásra szánt idők, amelyek során feltárulhat előttünk a fiatalok rólunk alkotott képe és kötődésük minősége, mértéke.

Vajon mindig megfelelően figyelünk rájuk? Tényleg tudjuk, mi a jelentősége számukra a velünk való közös munkának?

Amikor azt gondoljuk, hogy képből vagyunk és többet már igazán nem várhatunk tőlük, fogják magukat és levelet írnak, furcsa jelekkel megtűzdelve. Ki érti ezt? A jelölvasási gyakorlatot Arbasi Maryam vezeti.

Múzeumpedagógus vagyok. A hitelesség az én szempontomból a tárgyi tudásom mellett a magatartásomra ugyanúgy vonatkozik. Arra amit és ahogyan csinálók a fiatalokkal. Gyakran hibázom, és sajnos ritkán veszem észre. A legutóbbi esetemet, a zsidó kiállításunk zárásakor történt mulasztásomat szeretném megosztani veletek, hátha számotokra is tanulságos, és egyben nyilvánosan szeretnék bocsánatot kérni azoktól a kedves diákjaimtól, **akikkel** együtt építettük a diák termet, **akikkel** egy éven keresztül közösen tartottuk a foglalkozásokat, **és akik számára** végül nem szerveztem meg a közös bontás rítusát, mert nem gondoltam át, hogy ez számukra mennyire fontos lehet. Hiszen ez az ő életükben az első múzeumi kiállítás, és az első felemelő múzeumi feladat volt. Egyikük, aki most itt áll mellettem, egy találó és szókimondó levélben hívta fel erre a figyelmemet:

Szia! :)

Két ok miatt szeretnék menni a bontásra: **ész és szív.**

Ész: nem mondhatja el az ember, hogy mindennapos számára egy kiállítás lebontása, (nem mintha az építése az lett volna), és ez egy remek lehetőség lenne ismét valami újat látni, tanulni.

Szív: ahogyan ti fogalmaztatok: "Ez a ti gyereketek is..." És igen.

Nagyon hozzám nőtt a kiállítás, és lehet, hogy hülyén fog hangzani, de láttam megszületni és szeretném meghalni látni.

Nem lenne jó érzés köztes állapot nélkül utána ugyanabba a térbe bemenni és más tárgyakat látni.

Nem lenne lezárt a dolog, csak olyan lenne, mint egy megszakított film...

Valami ilyesmi...

Nem tudom rendesen megfogalmazni, mert ezt nem lehet szavakkal elmondani.

Remélem, hogy valahogyan majd benézhetek még mielőtt totál széthullanak a töredékek.

Marcsi levele sajnos későn érkezett, mire megkaptam, a bontást a kurátorok már megtették. Hogy ennek ellenére talán mégsem veszítette el a hitelét nála és társainál a múzeum, arról ő fog beszélni.

Jó napot kívánok!

Arbasi Maryam vagyok, a Károlyi Mihály Szakközépiskola 11. osztályos tanulója. Én is egyike voltam annak a 120 diáknak, akik tavaly a Néprajzi Múzeumban kezdték közösségi szolgálatukat. Bár már teljesítettem az 50 órát, még mindig itt vagyok. Részt vettem a *Kő kövön* című zsidó kiállítás elkészítésében és a kiállításban 12 tárlatot vezettem a korosztályomnak 8 diák-tárlatvezető társammal. Azért írtam levelet Emesének, mert szerettem volna részt venni a kiállítás bontásán, és úgy éreztem, hogy nem biztos, hogy ezt a Múzeum munkatársai tudják.

Amikor a levél végére beszúrtam a második helyen látható szomorú fejet 🙄, akkor megláttam, hogy a gmailes szmájlik között vannak még a számomra a zsidó kiállításhoz köthető jelek, így ami nekem jelentőséggel bírt, szintén beszúrtam, nyomatékosítva ezzel azokat a szavakat, amiket leírtam. Ezekből összeállítottam egy képregényt, ami megmutatja, hogy mi mindent jelentett számomra a zsidó kiállítás:

Szomorú vagyok, mert bezárt a kiállítás, ezért a **szomorú fej**.

A kettétört szív is a szomorúságomat nyomatékosítja.

A sok kicsi szív a kiállítás címére utal, ami az volt hogy *Töredékek a magyar vidéki zsidóság kultúrájából*, és ez azt jelképezi, ahogyan a töredékek széthullanak, de az apró szívecskék nem törnek ketté, azaz nem semmisülnek meg, csak eltávolodnak egymástól. A töredékek széthullásával a kiállítás is darabjaira hullott, de ezek a darabok emlékként sértetlenül maradnak meg bennem.

A cylinder jelzi, hogy az én egyik kedvenc kiállítási témám a fejfedőkről szólt. Beszéltem ott strájmírliről, kipárol és főkötőről, de érdekes, erről az egyik legjellemzőbb férfi fejviseletről sosem esett szó.

A bőrönd a zsidók folytonos úton levését, vándorlását jelzi, valamint a mi termünkben lévő bőröndökre is emlékeztet, amikből a diákok történeteket és filmeket választhattak a foglalkozáson.

A pénz a zsidó kereskedelemre utal, aminek jelentőségét a kiállításban ismertem meg. A zsidóknak nem lehetett földjük, ezért kereskedtek. Ők voltak a falvakban a boltosok. Nekik köszönhetjük azt is, hogy a világ megismerhette a matyóhímezést.

A Thóra és a könyvek maga az Írás, amiben benne van a tudás (vagy valami ilyesmi), és amiből én a kiállításnak köszönhetően kaphattam egy töredéket. A zsidók köztudottan jó muzsikuskok. A megnyitón és a záró műsorban is szólt a klezmer **zene**, amit én nagyon élveztem, és nem értettem, hogy a közönség miért nem táncol?

A borospohár a shabbat, azaz a szombat fogadás jele, amikor a kiddus pohárból fogyasztják a bort - ez a szimbólum ezt juttatta eszembe. Hanukakor olajban sült ételeket szoktak fogyasztani, így **fánkot** is esznek.

A tejes cumisüveg, a 4-et mutató óra és a hús együttesen jelentik a kóserságot, aminek megfelelően a tejes és a húsos ételek fogyasztása között 4 óra kell, hogy elteljen.

Végül a **homokórák** azt jelképezik, hogy ezalatt a rövidke időintervallum alatt mennyi mindent tanultam, hogy mennyi élménnyel gazdagodtam és, hogy megismerhettem egy olyan világot, ami az enyémhez - akinek az édesapja palesztin - sokkal közelebb van, mint azt sokan gondolnák.

Még az a szerencse, hogy nemsokára egy új kiállításban: a **Betlehemben** folytatjuk a programot, így talán nem lesz akkora az űr a kettőtört szív darabjai között.

Számomra a múzeum azért hiteles hely, mert **életszagú**. Nem olyan, mint például matekórán egy egyenlet, amit meg kell oldani és azt sem tudom mindig, hogy ez az életben mire kell. A múzeumban a tárgyak, képek mesélnek. Elmesélik történetüket, amikkel mi is azonosulhatunk, amiket mi is átérezhetünk, vagy akár csak egyszerűen tanulhatunk belőlük.

